

УДК 322-67:271

DOI 10.32782/2312-1815/2024-17-18

Іван Мельничук

ORCID: 0009-0006-8745-1542

ВСЕУКРАЇНСЬКА РАДА ЦЕРКОВ І РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЯК ОБ'ЄДНАВЧИЙ ЦЕНТР РЕЛІГІЙНОЇ ЄДНОСТІ ПІД ЧАС ВІЙНИ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ

Аналізується роль Всеукраїнської ради церков і релігійних організацій як вагомого чинника релігійної єдності в Україні під час війни, збереження міжконфесійного миру в Україні та запобігання виникненню внутрішніх суспільних протиріч у релігійній сфері. Наведено фактичний матеріал, що характеризує основні напрями діяльності організації (об'єднання зусиль релігійних діячів України та світу у протистоянні російській агресії проти України, волонтерська діяльність, допомога воїнам, переселенцям, родинам загиблим, капеланський рух). Доведено значення Ради як дієвого майданчика для діалогу між Церквами і державою, де кожен релігійний лідер може висловити турботи, проблеми і погляди своєї конфесії. Акцентовано, що без міжконфесійної єдності всередині країни неможливо вистояти у боротьбі з ворогом. Рада церков відіграє і буде відігравати важливу роль в укріпленні державного суверенітету і територіальної цілісності держави.

Ключові слова: *Всеукраїнська рада церков і релігійних організацій (ВРЦіРО), міжконфесійні відносини, релігія, держава, війна.*

Вступ. У сучасному складному світі людина часто губиться у виборі релігійних шляхів, церков і способів знаходження правди, а також у тому, як у складних умовах життя робити правильний вибір. У таких ситуаціях слухатися спільного голосу різних релігійних лідерів Всеукраїнської ради церков і релігійних організацій (ВРЦіРО) може стати орієнтиром, який допоможе знайти відповіді на складні питання духовного і суспільно-політичного життя особистості.

Матеріал і методи дослідження. Основою статті є документи і матеріали ВРЦіРО, розміщені на вебсайті цієї організації, які є достатньо інформативними і дають можливість проаналізувати її діяльність. Для їх аналізу та діяльності ВРЦіРО використано загальнонаукові методи дослідження: синтезу, аналізу, індукції, дедукції, абстрагування, зокрема узагальнення – для розуміння засад дослідження міжконфесійних відносин.

Результати та обговорення. ВРЦіРО відіграє і буде відігравати важливу роль в укріпленні суверенітету і захисту незалежності нашої держави. Рада створена як місце діалогу, учасники прагнуть пошуку цього діалогу. Рада, яка заснована на християнських цінностях, дійсно дає ефект: різні, рівні, об'єднані, щоб приходити до єдиної точки зору і формувати стабільність держави та релігійний спокій. Церкви не можуть об'єднатися, а ВРЦіРО зберегла власну ідентичність – єднатися навпроти фундаментальних принципів правди. Відповідно до Положення про ВРЦіРО, члени Ради головує поточково протягом піврічного періоду. Принцип ротації головуєчого у Раді дає змогу зберігати її незалежність і самоврядність [1].

ВРЦіРО – це осередок основних духовних сил нашого народу. Бути лідером, об'єднати багатонаціональний, багатоконфесійний український народ – для блага народу. Усі рішення приймаються консенсусом, і це ускладнює процедуру прийняття. Однак аналіз її діяльності свідчить, що які б труднощі не були на шляху, Рада завжди приймає збалансовані і мудрі рішення без ухилень у будь-який бік. Усі мають рівний голос.

До Ради прислуховуються і у владних кабінетах, і в домівках звичайних громадян, бо вона стоїть на захисті духовних підвалин нації. Варто відзначити, що багато країн не мають

аналогів ВРЦіРО. У країнах Європи важко зібрати за одним столом хоча б деякі релігійні організації, а в нас така співпраця відбувається з початку відновлення незалежності Української держави.

24 лютого 2022 р. на українські терени прийшла велика війна. Ще з 2014 р. північний ворог намагався не лише захопити нас військовим шляхом, а й розколоти суспільство, посіяти ворожнечу, розірвати країну на шматки, щоб зламати рішучість до опору, розпалити міжконфесійну ворожнечу. РФ докладає багато зусиль і великі кошти у те, щоб похитнути міжконфесійний мир і релігійні почуття українців. На це миттєво зреагувала ВРЦіРО і почала захищати наш духовний фронт. Об'єднання церков на захист нашої держави, волонтерська діяльність, допомога воїнам, переселенцям, родинам загиблим, капеланський рух – саме завдяки цьому ми і змогли вистояти.

ВРЦіРО активно працює ще з 2014 р. У 2016 р. відбулося засідання Ради церков у місті Краматорську. Під час цього засідання члени ВРЦіРО провели зустріч із представниками силових структур. У своїй промові голова Служби безпеки України В. Грицак високо оцінив роль ВРЦіРО у збереженні міжконфесійного миру в Україні та запобіганні виникненню внутрішніх суспільних протиріч у релігійній сфері.

ВРЦіРО робить усе можливе, щоб наші військові відчували, що вони не залишені на милість долі, а мають підтримку з боку церков, які моляться за них і надають матеріальну допомогу.

На міжконфесійному рівні ВРЦіРО має своє соціальне вчення – ювілейне видання до 25-річчя «Збірник документів 1996–2021» [2]. У книзі зібрано результати праці з часу заснування Ради церков у 1996 р. до липня 2021 р., які дають змогу ознайомитися з її позицією в тій чи іншій ситуації. У додатку вміщено фотолітопис 25-річної діяльності ВРЦіРО,

Саме з ініціативи ВРЦіРО було запроваджено традицію Молитовного сніданку, який щорічно проводять у різних містах України. Захід об'єднує різних людей: народних депутатів України, представників органів державної влади і органів місцевого самоврядування, духовенства різних християнських конфесій, бізнесменів та громадських діячів.

ВРЦіРО не лише докладає зусиль для зміцнення духовних засад оборони та безпеки нашої країни, а й відповідає на ті події, які викликають хвилювання у суспільстві. Вона створює майданчик для діалогу між церквами і державою, де кожен релігійний лідер може висловити проблеми і погляди своєї конфесії. Важко організувати зустріч представникам влади з кожним релігійним лідером окремо, водночас ВРЦіРО збирає представників усіх релігійних організацій та влади для спільної праці над важливими завданнями.

Важливо відзначити, що парламент часто нехтує порадами та ініціативами Ради церков, проте організація продовжує свою роботу і допомагає Українській державі у подоланні викликів. Необхідна постійна співпраця між урядовцями та ВРЦіРО, а не раз в каденцію. Для того щоб закони, які стосуються релігійних проблем, працювали ефективно і були зрозумілими, їх потрібно перед винесенням на голосування передавати на розгляд Раді церков для аналізу й обговорення. Уважаємо, що жодне рішення, пов'язане з діяльністю релігійних організацій, не повинно прийматися без попереднього обговорення з ВРЦіРО.

Коли представники Ради церков зустрічаються з урядовцями, обговорення ведуться виключно про добробут України. Важливо розуміти, наскільки важливий є постійний діалог між Кабінетом Міністрів України та Радою церков. Мета зустрічей – це не просто обговорення важливих питань, а й пошук спільного вирішення нагальних проблем. Важливо зазначити, що діяльність ВРЦіРО не обмежується лише Україною, а охоплює також українську діаспору.

Важливою була зустріч Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення з ВРЦіРО, яка відбулася 29 березня 2023 р. На зустрічі йшлося про те, як протидіяти російській пропаганді, як вплив Церков і релігійних організацій та довіра до них можуть служити

для розвінчання російських міфологем, якою буде співпраця медіарегулятора з ВРЦіРО [3]. Національна рада звернулася до міжконфесійної організації з проханням висловити свою позицію і публічно засудити прояви російської державної пропаганди. Це звернення мало б велике значення не лише в Україні, а й на міжнародній арені, де дуже важливо мати авторитетну думку, якій довіряють віряни та інші поважні організації. За словами релігійних діячів, у медіапросторі загалом відсутній голос релігійного середовища та думок віруючих. Релігійні організації мають мало можливостей брати участь у суспільних дискусіях, і це не відповідає їхній ролі в громадянському суспільстві. Національна рада зауважила, що не має права впливати на контент мовників або вибір гостей для ефіру через їх приватний характер.

23 травня 2023 р. Медіарегулятор підписав Меморандум про співпрацю з ВРЦіРО. Згідно із цим Меморандумом, сторони зобов'язалися спільно організовувати та брати участь у різноманітних інформаційно-просвітницьких заходах, таких як семінари, вебінари, навчальні курси та інші події, що стосуються питань свободи слова, свободи совісті та віросповідання, медіаграмотності, критичного мислення та інформаційної гігієни в релігійній сфері, а також діяльності суб'єктів у медіа.

Дійсно важливо, щоб широкий загал громадян був ознайомлений із роботою, яку виконує організація. Для цього необхідно працювати над розширенням своєї діяльності в медіапросторі (телебачення, радіо, соціальні мережі), щоб про діяльність організації почуло більше людей. Адже на офіційному вебсайті ВРЦіРО кількість переглядів дуже невелика серед такої великої української аудиторії, у середньому 3–4 тис переглядів.

ВРЦіРО ще до початку повномасштабного вторгнення закликала віруючих молитися і діяти для припинення війни. За місяць до повномасштабного вторгнення рф на територію України підготовлює український народ до боротьби, попереджає про небезпеку і в душі любові закликає, настановляє, не залишає без опіки. Відповідає на ті події, які турбують суспільство, не стоїть осторонь і дає свій погляд на речі: «закликає всіх віруючих в Україні та в усіх частинах світу – незалежно від конфесійної належності, мови та національності – у ці дні докласти особливих зусиль для постійної молитви за Україну та єднання з метою готовності дати консолідовану відсіч російському агресору» [4]. Не закликає тікати чи боятися, а молитися, готуватися і не боятися ворога, а покладати надію на Бога. Закликає до єдності і братерства.

ВРЦіРО звертається і до держави, пропонуючи ініціативу обміну полонених як спосіб відвернути війну: «Зважаючи на спроби міжнародного співтовариства забезпечити відновлення переговорів у рамках Нормандського формату, закликаючи всіх учасників процесу виявити рішучість і докласти необхідних зусиль для здійснення обміну утримуваних у зв'язку з конфліктом осіб як першого кроку в процесі реалізації всеосяжної стратегії деескалації існуючого конфлікту, звертаємось до вас із проханням невідкладно вжити всіх необхідних дій для звільнення заради милосердя та з гуманітарних міркувань усіх утримуваних осіб», – зазначено у зверненні ВРЦіРО до президентів України та росії [5].

Гідна уваги спільна молитва у Софії Київській 16 лютого 2022 р., у День єдності.

Привертає увагу лист ВРЦіРО до путіна, у якому засуджено війну: «Ми авторитетно і одностайно свідчимо, що український народ не прагне війни, і зупинити її, поки не надто пізно, вважаємо загальним обов'язком віруючих людей. Заповідь Всевишнього «Не вбивай» визначає абсолютну цінність людського життя і суворе Боже покарання для вбивці. Агресивна війна – великий злочин проти Всевишнього» [6].

ВРЦіРО активізує свою діяльність із початку повномасштабного вторгнення. У цей період частота звернень є великою, зокрема щодо можливого обстрілу Києво-Софіївської церкви, що стали відомі всьому світу. У початковій фазі війни ВРЦіРО спільно з Українською державою виступає на захисті та вживає всіх необхідних заходів, які їй відомі, для зупинення агресора. Важливо зауважити, що кожна Церква індивідуально надає допомогу в цей важкий час.

Коли звернення до релігійних лідерів рф не досягли бажаного результату, було написане звернення до білоруських релігійних лідерів, у якому пролунав заклик не допустити, щоб Білорусь вступила у війну: «Особливо боляче усвідомлювати, що ракетні та бомбові удари по мирних українських містах Київської, Чернігівської, Рівненської та інших областей, а також вторгнення російських сухопутних військ на суверенну територію України відбувається з території Республіки Білорусь. Іншим, ще більш цинічним і жорстоким кроком може бути спроба залучення білоруської армії до безпосередньої участі у війні проти України на стороні Росії як держави-терориста», – наголошує ВРЦіРО [7].

Глибоко моральне звернення проти лайливих слів відображає потребу українців не лише у фізичній обороні, а й у внутрішній трансформації країни. Громадяни України мають прагнути до вищих моральних стандартів, виявляти добрі справи та будувати нову Україну на основі цінностей, наданих Богом, а не наслідувати злі звички окупантів. Це звернення підкреслює проблему негативного мовлення через призму боротьби між добром і злом. Зрозуміло, що потрібно захищати державу, а й водночас розвивати її духовний потенціал.

Усвідомлюючи страждання українського народу, ВРЦіРО також працює над цим питанням і у зверненні про запровадження безполітної зони над Україною та створення гуманітарних коридорів зазначає: «ВРЦіРО звертається до керівництва Російської Федерації, міжнародних організацій, церковних ієрархів та релігійних діячів народів Росії вжити термінові заходи для деблокування Маріуполя, Бердянська, Мелітополя, інших міст України та для організації гуманітарних коридорів із метою евакуації мешканців українських міст і селищ із районів, де тривають активні бойові дії, до безпечних місць за їхнім власним вибором» [8].

Неодноразово ВРЦіРО закликає світову спільноту визнати факт геноциду Українського народу. Насильство з боку російської армії не лише спрямоване на захоплення наших територій, а й на повне знищення української ідентичності. Зважаючи на тісний зв'язок церкви в росії з державою та їхні спільні цілі, Рада церков ініціює законопроект про заборону релігійних організацій, які підпорядковані державі-агресору.

Із 24 по 26 січня 2023 р. відбувся візит офіційної делегації ВРЦіРО до Ватикану за їхньою ініціативою. Під час зустрічі представників Церков та релігійних організацій України з главою Ватикану вони висловили важливість об'єднання зусиль релігійних діячів України та світу у протистоянні російській агресії проти нашої держави для досягнення перемоги правди та встановлення справедливого миру.

Наша вдячність полякам за їхню допомогу на початку війни велика. Однак історія між нами залишається неповністю заспокоєною через Волинську трагедію. Із нагоди 80-річчя цих подій ВРЦіРО випустила звернення, у якому закликає до взаємного прощення, особливо в умовах нового загального ворога – росії. Як шлях до вирішення конфлікту подає слова Папи Римського Івана Павла II: «Час прийшов, щоб позбутися болісного минулого! Нехай просте прощення стане ліком для кожного серця. Нехай завдяки очищенню історичної пам'яті всі будемо готові піднімати те, що нас об'єднує, а не роз'єднує, щоб разом будувати майбутнє на основі взаємної поваги, братерської співпраці та справжньої солідарності» [9].

Необхідно враховувати, що попри боротьбу з російською федерацією також потрібно зміцнювати внутрішню ситуацію у державі. Не залишилася осторонь ВРЦіРО й від такого питання, як легалізація канабісу. Рада церков видала звернення, у якому проаналізувала переваги та недоліки прийняття відповідного законопроекту. Рада висловила розуміння про важливість канабісу у медичній сфері, але попередила про потенційні небезпеки, які можуть приховуватися під гаслом його легалізації. З'являться значні ризики збільшення наркоманії, і державі потрібно буде ретельно регулювати та контролювати це питання. Під популярним гаслом медичної допомоги може створюватися база для поширення наркоманії з усіма її негативними наслідками. Тому ВРЦіРО закликала Верховну Раду розглянути інші шляхи, зокрема

розширити перелік наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та надати дозволу для їх застосування у медичних цілях шляхом внесення змін до відповідних регулятивних актів. На жаль, до порад не дослухалися.

Виїзд до США делегації ВРЦіРО є живим прикладом того, що в Україні релігійні громади співпрацюють. Навіть без висловлення слів, просте сідання поруч представників різних конфесій – Католицької та Православної церков, представника віри мусульманської та християнської – свідчить про високий рівень співпраці та взаєморозуміння між членами організації. Світ побачив рівень релігійної свободи в Україні на практиці. Головний меседж, який старалися донести до американської еліти, – це те, що в Україні не обмежено релігійну свободу, немає релігійних війн чи переслідувань за конфесійну приналежність. Неприпустимим є лише одне: підпорядкування релігійним центрам в росії, які фактично є державними центрами російської федерації, адже ми повинні турбуватися і про духовну незалежність від москви.

Учасники ВРЦіРО підтвердили, що Україна продовжує зберігати високий ступінь свободи в релігійних питаннях, і жодна із Церков не була припинена в діяльності. Водночас російська влада використовує релігію як засіб пропаганди та змушує релігійні спільноти до співпраці з фсб, включаючи території, що перебувають під окупацією.

Представники ВРЦіРО дали оцінку релігійній ситуації на тимчасово окупованих територіях, і зазначили, що російські спецслужби намагаються встановити повний контроль над будь-якою релігійною діяльністю. Росія застосовує ідеологію «руського міру» шляхом підтримки знищення української ідентичності та жорстоких переслідувань релігійних меншин. Церквам дозволяється здійснювати релігійну діяльність лише за умови повного підпорядкування російським релігійним центрам. Варто зазначити, що крім жорсткого контролю християнських та інших релігійних спільнот, також відбувається переслідування віруючих із проукраїнськими поглядами.

Єдність та співпраця, що проявляється в діяльності ВРЦіРО, мають велике значення для України в умовах війни. Ця співпраця включає гуманітарну допомогу, допомогу переселенцям, капеланство, психологічну підтримку, реалізацію різноманітних соціальних проєктів та адвокацію інтересів України на міжнародному рівні. Це лише деякі з напрямів діяльності релігійних організацій України в умовах війни.

ВРЦіРО використовує свій впливовий голос, щоб звернутися до Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, політичних партій, а також різноманітних урядових та неурядових організацій із закликом не поглиблювати внутрішні розбіжності, але зосередитися на спільній єдності та спільних зусиллях для досягнення перемоги та забезпечення майбутнього України. Нам всім варто навчитися у них діалогу та єдності.

Головний принцип, яким керується ВРЦіРО, полягає у підтримці єдності, а не у виграші в конкурентній боротьбі. Цей принцип проходить як червона нитка через усю їхню діяльність. Вони хоча і різні, але об'єднані спільною метою. Ця організація сприяє злагоді серед українців та закликає до єдності, як це зроблено у зверненні з нагоди Дня Соборності України. Перед тим як передавати знання, вони вчать через власний приклад, показуючи одностайність і єдність. Організація надихає на переконання, що діалог є можливим і він приносить великі плоди. Надзвичайно важливо у цей складний час мати релігійну єдність усередині країни, яку забезпечує ВРЦіРО.

Висновки. Новітні виклики, які стоять перед ВРЦіРО, полягають у тому, щоб вона не втратила своєї місії та не злилася з державою, а була голосом правди та незалежності. Важливо, щоб об'єднання й надалі залишалось символом єдності і кожен її представник діяв на благо всього колективу, уникаючи власних корисливих мотивацій. Волонтерська діяльність, допомога воїнам, переселенцям, родинам загиблих, капеланський рух – ключові напрями діяльності ВРЦіРО та структур, які вона об'єднує, священників і вірян.

ВРЦіРО – це унікальна організація, де представлено різноманітні конфесії, релігійні течії і навіть етнічні групи, кожна з яких має свої власні погляди на релігію. Однак, незважаючи на ці відмінності, усі вони єдині у поглядах розбудови Української держави, об'єднані спільною метою – зробити життя в Україні мирним, щасливим, моральним, а також навчитися відчувати відповідальність перед Богом і перед громадою. Незалежно від віросповідання їх покликання – зберегти міжконфесійний мир в Україні. Вони консолідують українське суспільство для спільної боротьби та будівництва єдності всередині країни. Так як це звучить у церковному гімні України: «В єдності сила народу – Боже, нам єдності дай».

Література:

1. Положення про Всеукраїнську раду церков і релігійних організацій від 11.12.2007. URL: <https://vrciro.org.ua/ua/documents/polozhennya-pro-radu> (дата звернення: 01.02.2024).
2. Всеукраїнська рада церков і релігійних організацій. Збірник документів 1996–2021 / упоряд. і наук. ред. М.С. Васін. Київ : Медіасвіт, 2021. 420 с. URL: https://vrciro.org.ua/files/2021-1996_UCCRO_documents_web.pdf (дата звернення: 01.02.2024).
3. ВРЦіРО та Національна рада з питань телебачення домовилися про спільну системну роботу. URL: <https://ugcc.ua/data/vrtsiro-ta-natsionalna-rada-z-pytan-telebachennya-domovylysy-pro-spilnu-systemnu-robotu-2461/> (дата звернення: 01.02.2024).
4. Заклик Всеукраїнської ради церков і релігійних організацій до єднання та молитви за Україну. URL: <https://vrciro.org.ua/ua/statements/uccro-calls-for-unity-and-prayer-for-ukraine> (дата звернення: 01.02.24).
5. Рада церков закликає Росію та Україну до обміну всіх полонених, як кроку до деескалації ситуації. URL: <https://vrciro.org.ua/ua/statements/uccro-calls-on-russia-and-ukraine-to-release-all-captives> (дата звернення: 01.02.24).
6. Всеукраїнська рада церков закликає президента Путіна зупинити війну. URL: <https://vrciro.org.ua/ua/statements/uccro-calls-on-president-putin-to-stop-the-war> (дата звернення: 01.02.24).
7. Рада церков закликає білоруських релігійних діячів не допустити залучення їх армії до війни проти України. URL: <https://vrciro.org.ua/ua/statements/uccro-statement-on-belarus-role-in-war-against-ukraine> (дата звернення: 01.02.24).
8. Звернення ВРЦіРО про надання засобів протиповітряної оборони для України та гуманітарних коридорів. URL: <https://vrciro.org.ua/ua/statements/uccro-appeal-on-necessity-of-no-fly-zone-over-ukraine-and-humanitarian-corridors> (дата звернення: 01.02.24).
9. Звернення з нагоди 80-х роковин Волинської трагедії періоду Другої світової війни. URL: <https://vrciro.org.ua/ua/statements/uccro-appeal-on-the-volyn-tragedy-during-ww2> (дата звернення: 01.02.24).
10. Біблія. Лк 1.1-10.

References:

1. Polozhennia pro Vseukrainsku Radu Tserkov i relihiinykh orhanizatsii : Zatv. zi zminamy na zasidanni VRTsiRO, protokol № 8 vid 11.12.2007 r. URL: <https://vrciro.org.ua/ua/documents/polozhennya-pro-radu> (data zvernennia 01.02.2024). [in Ukrainian]
2. Vseukrainska Rada Tserkov i relihiinykh orhanizatsii. Zbirnyk dokumentiv 1996–2021 / Uporiad. i nauk. red. M. S. Vasin. Kyiv : Media svit, 2021. 420 s. URL: https://vrciro.org.ua/files/2021-1996_UCCRO_documents_web.pdf (data zvernennia 01.02.2024). [in Ukrainian]
3. VRTsiRO ta Natsionalna rada z pytan telebachennia domovylysia pro spilnu systemnu robotu [Ukrainska Hreko-Katolytska Tserkva, 31.03.2023 r.] URL: <https://ugcc.ua/data/vrtsiro-ta-natsionalna-rada-z-pytan-telebachennya-domovylysy-pro-spilnu-systemnu-robotu-2461/> (data zvernennia 01.02.2024). [in Ukrainian]
4. Zaklyk Vseukrainskoi Rady Tserkov i relihiinykh orhanizatsii do yednannia ta molytvy za Ukrainu [26.01.2022 r.]. Kyiv. URL: <https://vrciro.org.ua/ua/statements/uccro-calls-for-unity-and-prayer-for-ukraine> (data zvernennia 01.02.24). [in Ukrainian]

5. Rada Tserkov zaklykaie Rosiiu ta Ukrainu do obminu vsikh polononykh, yak kroku do deeskalatsii sytuatsii [15.02.2022 r.]. URL: <https://vrciro.org.ua/ua/statements/uccro-calls-on-russia-and-ukraine-to-release-all-captives> (data zvernennia 01.02.24). [in Ukrainian]
6. Vseukrainska Rada Tserkov zaklykaie prezidenta Putina zupynyty viinu [23.02.2022 p.]. URL: <https://vrciro.org.ua/ua/statements/uccro-calls-on-president-putin-to-stop-the-war> (data zvernennia 01.02.24). [in Ukrainian]
7. Rada Tserkov zaklykaie biloruskykh relihiinykh diiachiv ne dopustyty zaluchennia yikh armii do viiny proty Ukrainy [09.03.2022 p.]. URL: <https://vrciro.org.ua/ua/statements/uccro-statement-on-belarus-role-in-war-against-ukraine> (data zvernennia 01.02.24). [in Ukrainian]
8. Zvernennia VRTsiRO pro nadannia zasobiv protypovitrianoi oborony dlia Ukrainy ta humanitarnykh korydoriv [01.04.2022 p.]. URL: <https://vrciro.org.ua/ua/statements/uccro-appeal-on-necessity-of-no-fly-zone-over-ukraine-and-humanitarian-corridors> (data zvernennia 01.02.24). [in Ukrainian]
9. Zvernennia z nahody 80-kh rokovyn Volynskoi trahedii periodu Druhoi svitovoi viiny. [Vseukrainska Rada Tserkov i relihiinykh orhanizatsii/ 07.07.2023 p.]. URL: <https://vrciro.org.ua/ua/statements/uccro-appeal-on-the-volyn-tragedy-during-ww2> (data zvernennia 01.02.24). [in Ukrainian]
10. Bibliia. Lk 1.1-10. [The Bible. Lk 1.1-1]

Ivan Melnychuk. The All-Ukrainian Council Of Churches And Religious Organisations as a unifying centre of religious unity in time of war russia vs Ukraine

The article analyses the role of the All-Ukrainian Council of Churches and Religious Organisations as an important factor of religious unity in Ukraine in times of war, preservation of interfaith peace in Ukraine and prevention of internal social contradictions in the religious sphere. The article presents factual material describing the main activities of the organisation (uniting the efforts of religious leaders of Ukraine and the world in opposing Russian aggression against Ukraine, volunteer activities, assistance to soldiers, IDPs, families of the victims, chaplaincy movement). The importance of the Council as an effective platform for dialogue between churches and the state, where every religious leader can express the concerns, problems and views of his or her denomination, is proved. It is emphasised that without interfaith unity within the country it is impossible to withstand the fight against the enemy, the Council of Churches plays and will play an important role in strengthening state sovereignty and territorial integrity of the state.

Key words: *All-Ukrainian Council of Churches and Religious Organisations (AUCCRO), interfaith relations, religion, state, war.*